دو فصلنامه طب جنوب
دانشگاه علوم پزشكي و خدمات بهداشتي درماني بوشهر
سال هفتم، شماره ۲، صفحه ۱۶۲- ۱۷۲ (اسفند۱۳۸۳)

بررسي شيوع شكم درد راجعه و عوامل موثر بر آن در كودكان در بدو ورود به دبستان در بندر بوشهر*

دكتر غلامرضا پولادفر**[1]، دكتر مسعود منفرد[2]، دكتر غلامرضا عابديني[2]

[1]استاديار بيماريهاي كودكان و نوزادان، دانشكده پزشكي، دانشگاه علوم پزشكي بوشهر
[2]دانش آموخته پزشكي، دانشكده پزشكي، دانشگاه علوم پزشكي بوشهر

چكيده :

شكم درد راجعه از مشكلات شايع كودكان و نوجوانان است. علت اكثريت موارد عملكردي است. مدلهاي فرضي پاتوژتز تـاثير عوامـل اجتمـاعي، زيست شناختي و روانشناختي را در بروز آن موثر مي دانند. توجه به يافته هاي باليني و عوامل تنش زاي فيزيكي و محيطي و تقويت كننده هاي درد به تشخيص سريعتر و موفقيت درمان مي انجامند. تعداد ٤٨٥ كودك ٦-٧ ساله (٥٠/١% پسر و ٤٩/٩% دختر) در بدو ورود به دبستان بـا نمونـه گيـري تصادفي وارد مطالعه شدند. با والدين و كودكاني كه در شهريور ماه ۱۳۷۹ به پايگاههاي طرح سنجش سلامت دانش آموزان مراجعه مي كردند، مصاحبه حضوري شد و اطلاعات باتكميل پرسشنامه جمع آوري شد. در زمان تجزيه و تحليل داده ها، گروه كودكان با شكم درد بر اساس معيارهاي آپلي، با يک گروه از كودكان بدون شكم درد، بعنوان گروه شاهد مقايسه شدند.از ٤٨٥ كودك ٤٩ نفر (١٠/١%) براساس معيار هاي آپلـي، شـكم درد راجعـه داشتند كه٩/١% پسر و ١١/٢% دختر بودند (P>٠/٠٥)، شايعترين مكان درد در ٦٧/٤ درصد موارد در اطراف ناف بود، در ٧٣/٥ درصد موارد نيز درد بيش از يكسال طول مدت داشت. در ٨٥/٧ درصد موارد نيز كمتر از يک ساعت مدت زمان درد در هر دوره بود. در ٣٠/٦ درصد ١ -٢ بار در هفته و در ٣٦/٧ درصد در ٢-٤ هفته يكبار، تكرار دوره هاي درد داشتند.عوامل تقويت كننده درد مثل توجه خاص به كـودك هنگـام بـروز درد(٣٢/٦%)و خوراندن دارو به كودك(٧١/٤ %) در درصد قابل توجهي از والدين مشاهده شد. تعداد مراجعات به پزشك در ٣٠/٦% موارد حداقل سه بار بود. در ٤ مورد (١٨/٢%) كيست انگل ژياردیا درآزمايشات غربالگري ٢٢ بيمار مشاهده شد .در مورد عواملي مانند زندگي با يكـي از والـدين، تعـويض محـل سكونت، اجاره نشيني ، ميزان تحصيلات والدين و شاغل بودن مادر و تعداد فرزندان و چندمين فرزند بودن، وزن و قد كـودك تفـاوتي در دوگـروه مشاهده نشدو تنها در "گروه بيمار" بيكار بودن پدر و سابقه سندرم روده تحريك پذير در والدين از نظر آماري بيش از گروه كنترل مشاهده شد.در يک نتيجه گيري كلي، شكم درد راجعه در بندر بوشهر مانند مناطق ديگر شيوع بالايي دارد و خصوصيات تقريبا مشابهي با ساير مطالعات دارد. بيكار بودن پدر و سابقه سندرم روده تحريك پذير با شكم درد راجعه ارتباط دارند.

واژگان كليدي: شكم درد راجعه، كودكان، تنش هاي اجتماعي- روانشناختي، سندروم روده تحريک پذير

---

* اين پروژه با بودجه و امكانات مركز پژوهشهاي سلامت خليج فارس انجام گرديده است.

** بوشهر، خيابان معلم، دانشگاه علوم پزشكي، مديريت پژوهشي تلفن ۲۵۲۸۵۸۷-۰۷۷۱ ص.پ: ۳۶۳۱